

Lokal opplæring i samarbeid med arbeidslivet (LOSA) i Finnmark.

En kort vurdering av resultater

Av

Simon Bensnes og Torberg Falch

Senter for økonomisk forskning AS

Forord

Dette notatet er skrevet på oppdrag for og finansiert av Finnmark fylkeskommune. Finnmark fylkeskommune har bidratt med data om LOSA-elever og nyttige kommentarer, men er på ingen måte ansvarlig for innholdet i rapporten. Data som er benyttet er levert og tilrettelagt av SSB. Ingen andre enn forfatterne hefter for analysene, vurderingene og konklusjonene som gjøres i rapporten.

Trondheim, september 2016

Torberg Falch (prosjektleder) og Simon Bensnes

Innhold

1. Innledning og sammendrag	1
2. Kort om LOSA	2
3. Data og analyseopplegg.....	2
4. Resultater.....	6
4.1 Hovedresultater.....	6
4.2. Separate resultater etter type utdanningsprogram.....	9
4.3. Separate resultater for jenter og gutter.....	11
4.4. Skolebytter	12
Referanser	16

1. Innledning og sammendrag

«Lokal opplæring i samarbeid med arbeidslivet» (LOSA) er en ordning i Finnmark fylkeskommune som gir elever i utkantkommuner tilbud om videregående skole på sitt hjemsted. Nordkapp videregående skole er ansvarlig for tilbudet.

Dette notatet undersøker hvor godt LOSA-elevene lykkes med sin videregående opplæring. Notatet utvider analysen i Falch, Bensnes og Strøm (2016) ved å skille mellom LOSA-elever og ordinære elever på Nordkapp videregående skole. Analysene er basert på elevene som startet videregående opplæring i 2008 og 2009.

LOSA-elevene dropper ut av videregående opplæring i samme omfang som andre elever med samme kunnskapsgrunnlag i Finnmark i løpet av de tre første årene. Imidlertid har de forholdsvis svak progresjon slik at relativt få elever er på vg3 eller i lære det tredje året. LOSA-elevene bruker lengre tid på vg1 og vg2. Det er sannsynligvis årsaken til at de også har svakere grad av fullføring med formalkompetanse (fagbrev, svennebrev eller studiekompetanse) enn det som er vanlig i Finnmark. Faglige prestasjoner (karakterer) synes å være på nivå med de andre elevene i fylket.

Videre viser analysene at de ordinære elevene på Nordkapp videregående skole gjør det bedre enn elever på de andre skolene i Finnmark når man tar hensyn til deres kunnskapsgrunnlag.

Skolebidraget i Finnmark i forhold til resten av landet er typisk bedre for elever som starter på et studieforberedende utdanningsprogram enn for elever som starter på et yrkesfaglig program. Det motsatte er imidlertid tilfelle for LOSA-elevene. LOSA for yrkesfag gir like gode resultater som andre yrkesfagstilbud i fylket, med unntak for de ordinære elevene på Nordkapp. Resultatene for LOSA-elever på studieforberedende er imidlertid veldig svake. Resultatene er de samme for jenter og gutter.

Et annet særtrekk for LOSA-elevene er naturlig nok at de flytter oftere i løpet av videregående opplæring enn gjennomsnittseleven i Finnmark. Men mens det ellers er typisk at elever som fullfører flytter mindre enn elever som ikke fullfører, er det omvendt for LOSA-elevene. Det er flere flyttinger for LOSA-elever som fullfører enn for LOSA-elever som ikke fullfører. Det kan se ut som at det er større behov for flere flyttinger blant LOSA-elevene for å lykkes enn blant andre elever i Finnmark, og det kan forklare noe av de svake resultatene for LOSA.

2. Kort om LOSA

«Lokal opplæring i samarbeid med arbeidslivet» (LOSA) er et tilbud fra Finnmark fylkeskommune om å ta videregående opplæring uten å være tilstede på en skole på vanlig måte. LOSA gir opplæringstilbud til elevene på deres egen hjemløse, beregnet på elever som bor langt fra en videregående skole. Det er åtte kommuner tilknyttet LOSA ordningen.

Ved LOSA kan eleven få opplæring uten å flytte på hybel. Opplæringen er tilnærmet lik «ordinær» klasseromsundervisning. Eleven har fast oppmøte i et klasserom og får opplæring av enten faglærer pr lyd-bilde i sanntid eller av lokal pedagog/veileder. Lokal veileder er også kontaktlærer. Elevene på yrkesfag skal være utplassert i lokal bedrift fra 14 – 17 uker i løpet av skoleåret. Elevene kan velge mellom opptil 9 forskjellige grunnkurs: Vg1 i teknikk og industriell produksjon, Elektrofag, Helse og oppvekstfag og Studiespesialisering.

Nordkapp videregående skole er ansvarlig for LOSA-tilbudet. De gir den nettbaserte undervisningen og følger opp elevene. Dette betyr at Nordkapp har to ulike elevgrupper som de er ansvarlige for: LOSA-elever og ordinære elever som møter på skolen for undervisning på vanlig måte. LOSA ordningen ble etablert i 2005 og videreutviklet i 2013 – 2016.

3. Data og analyseopplegg

Analysen her utvider analysene i Falch, Bensnes og Strøm (2016) ved å skille mellom ordinære elever og LOSA-elever ved Nordkapp videregående skole. Finnmark fylkeskommune har levert informasjon om hvilke elever på Nordkapp videregående skole som er LOSA-elever.

For alle videregående skoler og LOSA-elevene beregnes det «skolebidragsindikatorer». En skolebidragsindikator måler bidraget skolen gir til økt kunnskapsnivå for elevene i løpet av en periode. Indikatorene skal altså ikke reflektere elevrekrutteringen til skolen, men hvor godt elevene lykkes i forhold til utgangspunktet de har. Vi måler suksess både med deltakelse og fullføring og med faglige resultater målt med karakterer.

LOSA er spesielt fordi det ikke er en ordinær skole. Men prinsippene for analysen i dette notatet er de samme. Hvor godt lykkes elevene i forhold til sitt utgangspunkt? Hvis LOSA-elevene har bedre resultater enn ordinære elever med samme utgangspunkt, så er LOSA et bedre tilbud for denne type elever enn ordinær skolegang, og motsatt.

Analysene til Falch mfl. (2016) benytter årskullene som startet videregående opplæring i perioden 2006 til 2009, med hovedvekt på de som startet i 2008 og 2009. Det er gjort for å kunne følge elevene slik at fullføring innen fem år eller ikke kan registreres.

Analysene utelater «spesielle» elever for at resultatene ikke skal drives av disse. Analysene inkluderer elever som avslutter ungdomsskolen det året de fyller 16 år og som starter på

videregående opplæring samme høst, elever med tilgjengelig karakterinformasjon fra grunnskolen og standpunktkarakter i minst 10 fag, og elever som det er registerdata om familiebakgrunn for.

Som var tilfelle i Falch mfl. (2016) fører kravene over til at analyseutvalget er mindre enn det totale antall elever. Dette framgår fra Tabell 3.1. Tabellen illustrerer også enkelte karakteristika ved elevene og skolene i analyseutvalget.

Informasjon om hvem som er LOSA-elever er tilrettelagt av Finnmark fylkeskommune og aidentifisert av SSB. I datamaterialet er det noen av LOSA-elevene som er registrert til å starte på andre videregående skoler enn Nordkapp. Disse elevene har vi behandlet som om de startet på LOSA. Informasjon er fra databasen VIGO, som registrerer skoletilknytningen i september.

I følge data vi mottok fra SSB var det totalt 171 elever som hadde tilknytning til LOSA minst et skoleår i perioden 2006-2007 til 2009-2010. Fordelingen mellom disse årskullene er presentert i Tabell 3.1. Når vi pålegger krav om at elevene skal ha tilstrekkelig karakterinformasjon fra grunnskolen faller 7 elever ut av analyseutvalget, og for ytterligere 3 elever er det mangelfull registerinformasjon om familiebakgrunn. Analyseutvalget av LOSA-elever er dermed på 161 og er fordelt mellom årskullene slik det kommer fram i Tabell 3.1.

Av Tabell 3.1 framgår det at både ordinære elever ved Nordkapp og LOSA-elever har noe svakere kunnskapsgrunnlag fra ungdomsskolen enn gjennomsnittet for de øvrige elevene i Finnmark. Det kan ha sammenheng med at foreldrenes utdanningsnivå er noe lavere som det framgår av tabellen. Disse observasjonene tilsier at en må forvente noe svakere resultater både for LOSA-elever og for ordinære elever ved Nordkapp videregående skole, hvis det ikke tas hensyn til dette.

Tabell 3.1. Datamaterialet

	Nordkapp vgs		Resten av Finnmark
	LOSA- elever	Ordinære elever	
Antall elever som starter videregående opplæring			
2006, alle	47	46	751
2006, inkludert i analysen	44	43	717
2007, alle	31	45	786
2007, inkludert i analysen	26	44	763
2008, alle	49	45	759
2008, inkludert i analysen	48	42	719
2009, alle	44	53	750
2009, inkludert i analysen	43	52	731
For elever som startet i 2008 og 2009 og er inkludert i analysen			
Andel jenter	0,45	0,44	0,47
Andel foreldreutdanning på grunnskolenivå	0,18	0,20	0,09
Andel foreldreutdanning på videregående nivå	0,54	0,46	0,45
Andel foreldreutdanning på lavere universitetsnivå	0,28	0,30	0,40
Andel foreldreutdanning på høyere universitetsnivå	0,01	0,04	0,07
Gjennomsnittlig grunnskolekarakter, standpunkt	3,78	3,80	3,94
Prosent som starter på studieforbereende program	0,36	0,39	0,43

Analysene som gjennomføres i dette notatet er eksakt de samme som i Falch mfl. (2016), med unntak for at vi skiller ut LOSA-elevene som en egen gruppe. I tillegg vil resultatene for andre Finnmarksskoler også endres noe fordi 24 av de 171 LOSA-elevene er registrert på andre skoler enn Nordkapp. Antall lever på de andre skolene vil derfor bli noe mindre enn i analysen til Falch mfl. (2016)

For en beskrivelse av analysene henviser vi til Falch mfl. (2016).

Det benyttes 7 resultatmål. Definisjonen av disse er gjengitt i tabell 3.2. Hvor godt elevene gjør det på disse resultatmålene er rapportert i tabell 3.3 for hver enkelt skole i Finnmark. Vi beregner skolebidragsindikatorer ved å ta hensyn til at hver enkelt elev har ulikt kunnskapsgrunnlag ved oppstart av videregående opplæring, målt ved gjennomsnittlig standpunkt-karakter fra grunnskolen. Gjennomsnitt for dette er oppgitt i siste kolonne i tabellen.

Tabell 3.2. Definisjoner av resultatmålene for de syv skolebidragsindikatorerne.

Resultatmål	Definisjon
Fullføring	Fullført videregående opplæring innen fem år etter avsluttet grunnskole.
Deltakelse	Deltatt i videregående opplæring alle semestre etter avsluttet grunnskole til og med 6. semester. Det inkluderer alle som fullfører på normert tid og alle med normert progresjon.
Normert progresjon	Er i VG3 seks semestre etter avsluttet grunnskole.
Normert fullføring	Fullført videregående opplæring på normert tid. Normert tid er satt til tre år for elever som starter studieforberedende utdanningsprogram. For elever som starter på yrkesfaglig utdanningsprogram settes normert fullføring til fire år, med unntak av program som har mer enn fire år som normert tid og medier og kommunikasjon som er satt til tre år.
Standpunkt karakterer	Gjennomsnittlig standpunkt karakter.
Norskeksamen	Gjennomsnittskarakter på avsluttende skriftlig eksamen i norsk hovedmål.
Skriftlig eksamen	Gjennomsnittskarakter på alle skriftlige eksamener.
Skolekvalitet	Gjennomsnitt av alle skolebidragsindikatorerne estimert for skolen.

Tabell 3.3. Ujusterte resultatmål. Siste kolonne rapporterer gjennomsnittlig standpunkt karakter for elevene som starter på skolen. Alle variablene er for årskullene som startet videregående opplæring i 2008 og 2009.

Skole	Fullføring	Deltakelse	Normert progresjon	Normert fullføring	Standpunkt karakterer	Norskeksamen	Skriftlig eksamen	Gjennomsnittlig standpunkt karakterer fra grunnskolen
Alta	0,61	0,80	0,69	0,47	3,62	2,82	2,82	4,03
Hammerfest	0,53	0,79	0,58	0,38	3,41		2,95	3,80
Kirkenes	0,59	0,76	0,67	0,47	3,67		2,90	4,00
Lakselv	0,67	0,83	0,69	0,45	3,61		2,85	3,88
Vadsø	0,61	0,82	0,72	0,48	3,62		2,88	3,91
Vardø	0,23	0,72	0,26	0,12	3,17		2,18	3,47
Nordkapp, alle elever	0,56	0,83	0,62	0,44	3,61	2,91	2,94	3,81
Nordkapp, ordinære elever	0,63	0,85	0,67	0,52	3,73	3,00	3,03	3,80
Nordkapp, LOSA-elever	0,46	0,78	0,56	0,34	3,44			3,78

Raden «Nordkapp, alle elever» i tabell 3.3 er det som er rapportert i Falch mfl. (2016). De to siste radene deler disse elevene i to grupper; Ordinære elever og LOSA-elever. Den siste kolonnen i tabellen viser at kunnskapsgrunnet til LOSA-elevene er om lag det samme som for ordinære elever på Nordkapp. Også for Hammerfest videregående skole er

kunnskapsgrunnlaget likt, mens elevene på de andre skolene har noe høyere kunnskapsgrunnlag med unntak av Vardø.

Videre viser tabell 3.3. at resultatene til LOSA-elevene er svakere enn for de ordinære elevene på Nordkapp og for elevene i Hammerfest. Differansen til Hammerfest er imidlertid forholdsvis liten, og LOSA-elevene er litt bedre enn dem på standpunktkarakterene. For eksempel er det 46 % av LOSA-elevene som fullfører innen 5 år, mens det er tilfelle for 63 % av de ordinære elevene på Nordkapp og 53 % av elevene i Hammerfest. Dette tilsier at skolebidraget er mindre for LOSA-elevene enn for de ordinære elevene på Nordkapp og i Hammerfest, noe analysene under også viser.

4. Resultater

Falch mfl. (2016) viser at resultatene i Finnmarksskolene er svake i forhold til resten av landet når det tas hensyn til elevenes kunnskapsgrunnlag målt ved standpunktkarakterer fra grunnskolen. Vi sammenligner her hvordan det går med LOSA-elevene i forhold til andre elever i Finnmark.

4.1 Hovedresultater

Resultater for et samlemål på «skolekvalitet» er presentert i tabell 4.1 «Skolekvalitet» er målt som gjennomsnittet til alle skolebidragsindikatorerne for resultatmålene presentert i tabell 3.2. Skalaen som er benyttet går fra 1 til 6, og der flere skoler får et resultat på laveste nivå. Den første kolonnen presenterer resultater for elevene som startet videregående i 2006 og 2007, mens den andre kolonnen viser resultatene for elever som startet i 2008 og 2009. Nordkapp framstår som den beste skolen i fylket, sammen med Lakselv og Vadsø for årskullene som startet i 2008 og 2009. Resultatet for Nordkapp dekker imidlertid over ulike resultater for de to elevgruppene på skolen.

De to siste radene i tabellen viser at LOSA-elevene gjør det klart svakere enn ordinære elever på Nordkapp. I og med at flere skoler kommer nederst på skalaen, gir denne tabellen liten mulighet til å vurdere om opplæringstilbudet til LOSA-elevene er bedre eller svakere enn for elever på skoler som Hammerfest og Alta.

Imidlertid, når vi nå skiller mellom LOSA-elever og ordinære elever, viser det seg at Nordkapp gir sine ordinære elever det klart høyeste bidraget. Dette framstår som den beste skolen i fylket.

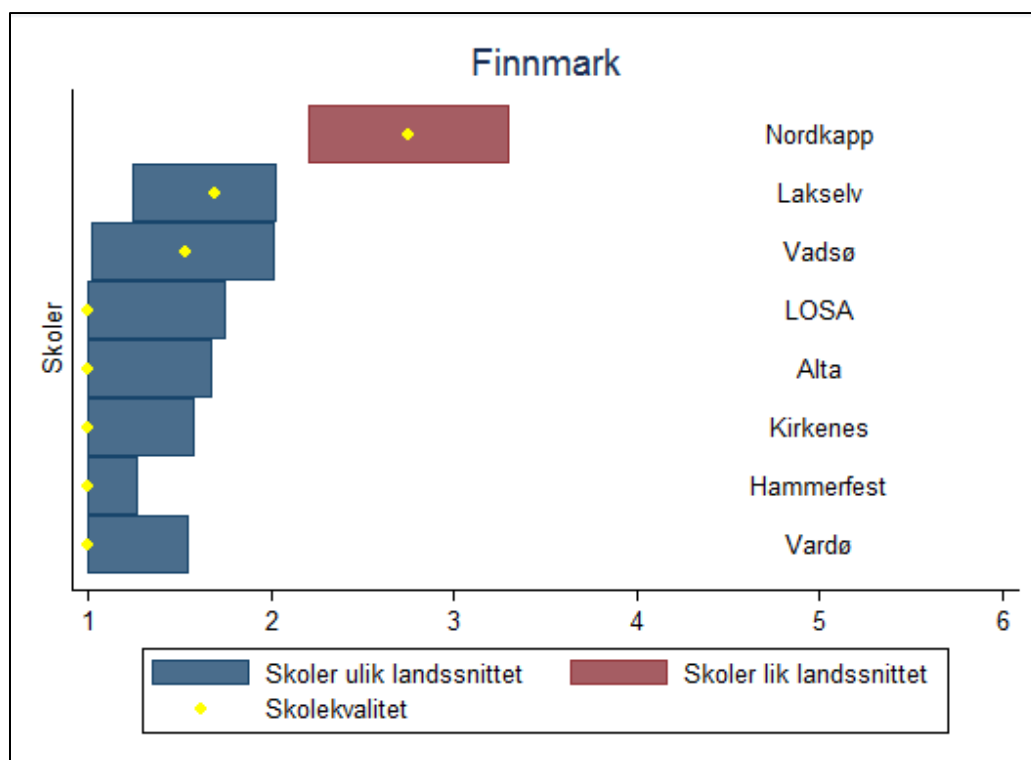
Det er usikkerhet knyttet til disse beregningene av skolekvalitet. Det er illustrert i siste kolonne i tabell 4.1 og i figur 4.1 som presenterer et intervall der vi med 95 % sikkerhet kan si at skolekvaliteten er. For ordinære elever på Nordkapp kan vi ikke med sikkerhet si at skolen skiller seg fra landsgjennomsnittet (som er på 3,1). I følge den estimerte skolekvaliteten for

kullene 2008-2009 har skolen et bidrag som ligger i 2. kvintil nasjonalt. For sammenligningens skyld er resultatene i Falch mfl. (2016), som ikke skiller mellom LOSA-elever og ordinære elever, gjengitt i figur 4.2.

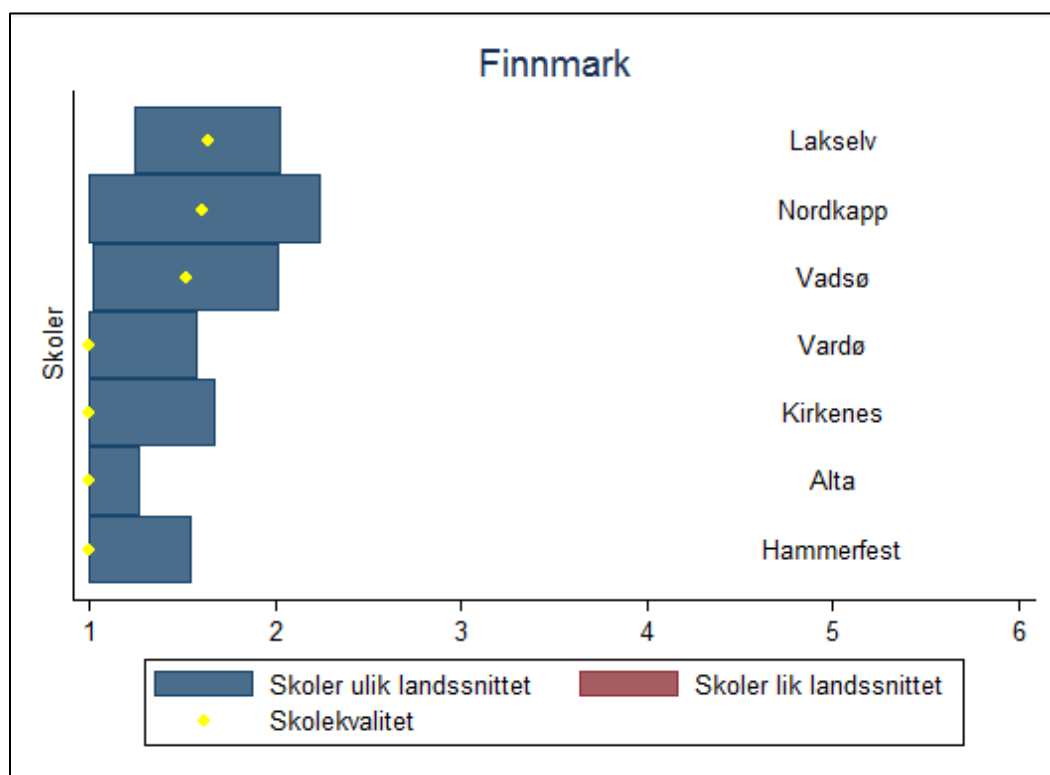
Tabell 4.1. Beregnet skolekvalitet for årskullene 2006-2007 og 2008-2009, og konfidensintervall for skolekvaliteten 2008-2009.

Skole	Skolekvalitet for 2006-2007	Skolekvalitet for 2008-2009	Konfidensintervall for 2008-2009
Alta	1,0	1,0	1.0 - 1.5
Hammerfest	1,0	1,0	1.0 - 1.6
Kirkenes	1,0	1,0	1.0 - 1.5
Lakselv	1,0	1,6	1.2 - 2.0
Vadsø	1,0	1,5	1.0 - 2.0
Vardø	1,0	1,0	1.0 - 1.2
Nordkapp, alle elever	1,4	1,6	1,0 - 2,0
Nordkapp, ordinære elever	1,5	2,7	2,2 - 3,3
Nordkapp, LOSA-elever	1,0	1,0	1.0 - 1.7

Figur 4.1. Skolekvalitet med usikkerhetsmargin.

Figur 4.1. Skolekvalitet med usikkerhetsmargin fra Falch mfl. (2016), som ikke skiller ut LOSA-elever

Et mer detaljert bilde av resultatene for LOSA-elever i forhold til andre Finnmarks elever framkommer i tabell 4.2. Her er resultatene for alle 7 skolebidragsindikatorerne presentert. Landsgjennomsnittet til skolebidragsindikatorerne er lik 0, og dess større negativt tall, dess svakere resultat har elevene på skolene i forhold til sitt kunnskapsgrunnlag. En skole som har skolebidragsindikatorer som jevnt over ligger på -1, slik som Lakselv og Vadsø, har en skolekvalitet på om lag 1,5.

De detaljerte resultatene i tabellen skiller seg noe fra resultatene i Falch mfl. (2016) fordi noen få LOSA-elever er registrert på andre skoler enn Nordkapp, og at det derfor er noen færre elever som ligger til grunn for resultatene for disse skolene i tabell 4.2 enn i Falch mfl. Men disse forskjellene er marginale.

For alle resultatmålene, med unntak av normert progresjon, er det ikke mulig å skille skolebidraget til ordinære elever ved Nordkapp fra landsgjennomsnittet. Dette er illustrert med skyggelegging i tabellen. Skolebidragene varierer fra noe lavere enn landsgjennomsnittet til svakt bedre enn landsgjennomsnittet for resultater på skriftlig eksamen og deltakelse.

Tabell 4.2. Skolebidragsindikatorer. Røde celler er skolebidragsindikatorer som ikke er statistisk signifikant ulik den nasjonale gjennomsnittsskolen på 5 % nivå. Måleenheten for alle skolebidragsindikatorer er standardisert slik at nasjonalt gjennomsnittsverdi er lik 0 og standardavviket er lik 1. Alle skolebidragsindikatorer er basert på årskullene 2008-2009.

Skole	Fullføring	Deltagelse	Normert progresjon	Normert Fullføring	Standpunkt-karakterer	Norsk-eksamen	Skriftlig eksamen
Alta	-2,01	-2,21	-1,92	-2,27	-1,40	-1,44	-1,59
Hammerfest	-2,30	-2,00	-3,10	-2,59	-1,47	-	-0,11
Kirkenes	-2,14	-3,21	-2,10	-2,06	-0,81	-	-0,57
Lakselv	-0,59	-1,31	-1,59	-2,10	-0,67	-	-0,05
Vadsø	-1,41	-1,42	-1,07	-1,70	-0,71	-	-0,72
Vardø	-5,59	-2,35	-7,06	-4,80	-1,45	-	-2,48
Nordkapp	-1,80	-0,64	-2,19	-1,79	-0,29	-0,95	-0,02
Nordkapp, ordinære elever	-0,37	0,27	-1,05	-0,54	0,52	-0,83	0,21
Nordkapp, LOSA-elever	-4,39	-1,72	-4,46	-3,84	-1,69	-	-

For LOSA-elevene er resultatene klart svakere enn ordinære elever på Nordkapp. Skolebidraget for LOSA-elevene er spesielt svakt for fullføring innen 5 år, normert fullføring og normert progresjon. Skolebidraget for deltakelse er bedre. Der er de på nivå med Alta, Hammerfest, Lakselv og Vadsø. Dette betyr at LOSA-elevene ikke dropper ut av skolen i større grad enn andre elever i Finnmark i løpet av de 3 første årene (med unntak av de ordinære elevene på Nordkapp), men at de har svak progresjon. De bruker lengre tid enn andre elever med sammenliknbart kunnskapsgrunnlag før de starter på vg3. Det fører til svak fullføring, i hvert fall innen 5 år.

Det er for få LOSA-elever som har avlagt eksamen til at vi kan gi anslag på skolebidraget på disse indikatorene. Når det gjelder standpunktkarakterer er LOSA-elevene på nivå med Alta og Hammerfest, men igjen klart svakere enn de ordinære elevene på Nordkapp.

4.2. Separate resultater etter type utdanningsprogram

Falch mfl. (2016) viste at det er en positiv samvariasjon mellom kvalitet på yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram i Norge. Skoler som har høy kvalitet på yrkesfaglige program tenderer klart til å ha det også på studieforbereende program.

I Tabell 4.3 og 4.4 presenteres estimerte skolebidragsindikatorer for hver skole i Finnmark etter programtype for årskullene som startet videregående i 2008 og 2009. Skillet mellom de typene utdanningsprogram er basert på hvilke type program eleven starter på som 16-åring. Bidraget for norsk eksamen faller ut for yrkesfaglige program fordi dette er avslutningseksamen på studieforbereende. Videre faller Vardø videregående skole ut når det estimeres skolekvalitet bare for studieforbereende program.

Tabell 4.3 presenterer resultater for studieforbereende program og tabell 4.4 viser resultater for yrkesfaglige program. Den siste kolonnen viser resultatet for «skolekvalitet», som er

basert på det statistiske gjennomsnittet til de andre kolonnene. Sammenlignet med tabell 4.1 kommer de fleste skolene bedre ut for studieforbereende program og svakere ut for yrkesfaglige program. Det betyr at i Finnmark er det større utfordringer knyttet til yrkesfag enn studieforbereende. Både Vadsø og Lakselv ligger nært landsgjennomsnittet. Det er større utfordringer for yrkesfag enn for studieforbereende. Unntakene for dette er Kirkenes og de ordinære elevene på Nordkapp.

Tabell 4.3. Skolebidragsindikatorer, kun studieforbereende program

Skole	Fullføring	Deltagelse	Normal progresjon	Normert fullføring	Standpunkt	Norsk	Eksamen	Skolekvalitet
Alta	-1,40	-0,77	-0,76	-1,57	-1,29	-1,35	-1,19	1,49
Hammerfest	-1,12	-1,55	-2,74	-1,82	-0,18	1,16	0,25	1,95
Kirkenes	-1,65	-2,86	-1,53	-1,97	-1,96	-0,77	-1,33	1,00
Lakselv	-0,84	1,37	1,68	-1,90	-2,41	-1,96	0,35	2,39
Vadsø	0,92	-1,43	0,30	-0,60	0,06	-1,32	-0,28	2,65
Nordkapp, ordinære elever	0,81	-0,91	-1,98	-0,95	-0,49	-0,76	-1,36	2,02
Nordkapp, LOSA elever	-5,43	-5,31	-8,40	-5,02	-0,97	-	-	1,00

Tabell 4.4. Skolebidragsindikatorer, kun yrkesfaglige program

Skole	Fullføring	Deltagelse	Normal progresjon	Normert fullføring	Standpunkt	Eksamen	Skolekvalitet
Alta	-2,11	-2,61	-2,32	-2,49	-1,24	-1,53	1,00
Hammerfest	-2,17	-1,38	-2,33	-2,55	-2,39	-0,38	1,00
Kirkenes	-1,99	-2,52	-1,78	-1,81	-0,28	0,21	1,31
Lakselv	-0,59	-1,61	-1,78	-2,09	-0,48	-0,31	1,60
Vadsø	-3,07	-1,41	-1,86	-2,45	-1,15	-0,75	1,00
Vardø	-4,52	-1,03	-5,56	-3,73	-0,63	-	1,00
Nordkapp, ordinære elever	-0,93	0,73	-0,40	-0,24	1,16	1,67	3,53
Nordkapp, LOSA elever	-3,01	-0,42	-2,17	-2,51	-2,20	-	1,00

Når det gjelder LOSA-elevene, så er resultatene bedre for elevene som startet et yrkesfaglig program enn for elevene som startet et studieforbereende program. På yrkesfag er det kun de ordinære elevene på Nordkapp som er bedre enn LOSA-elevene på deltakelse. Progresjonen og normert fullføring er på nivå med de andre skolene i fylket. I grove trekk er det også tilfellet for fullføring innen 5 år, men her er det stor forskjell mellom skolene. Andelen som fullfører, når det tas hensyn til ulike forkunnskaper, er nært landsgjennomsnittet for ordinære elever (yrkesfag) på Nordkapp og elever i Lakselv, mens resultatene er klart svakere for LOSA-elevene og elevene i Vadsø og Vardø.

Resultatene for deltakelse og fullføring for elever som starter studieforbereende er svake. Her er situasjonen for LOSA-elevene klart svakest i fylke. Det store frafallet gjør at det er forholdsvis få observasjoner for eksamen. Men for standpunkt karakterer som disse elevene har fått er prestasjonene er på nivå med elever som starter på andre skoler.

4.3. Separate resultater for jenter og gutter

Resultatene så langt er uavhengig av elevenes kjønn. For å vurdere hvorvidt elever opplever ulik skolekvalitet avhengig av kjønn viser vi i Tabell 4.5 og 4.6 resultater når vi estimerer skolekvalitet og skolebidragsindikatorer separat for henholdsvis gutter og jenter.

Resultatene viser at den overordnede skolekvaliteten er relativt lik for både gutter og jenter, med enkelte få unntak. Det er som forventet at skolene er om lag like dyktig til å bidra til jenters og gutters resultater. Det må understrekes at ulikhetene i estimert skolekvalitet mellom utvalgene til en viss grad reflekterer at det er relativt få elever som er inkluderte på enkelte av skolene når det deles inn etter kjønn. Færre elever fører til større statistisk usikkerhet og dermed er estimert skolekvalitet og skolebidragsindikatorerne mer upresise. Dessuten kan ulike skolebidragsindikatorer for jenter og gutter avspeile at de tender til å velge ulike utdanningsprogram.

Tabell 4.5. Skolebidragsindikatorer, kun gutter

Skole	Fullføring	Deltagelse	Normal progresjon	Normert fullføring	Standpunkt	Norsk	Eksamen	Skolekvalitet
Alta	-1,75	-2,01	-1,66	-1,91	-1,31	-1,32	-1,59	1,00
Hammerfest	-1,94	-1,49	-2,89	-2,08	-1,45	0,84	0,26	1,39
Kirkenes*	-1,97	-3,00	-2,14	-1,38	-0,43	-1,58	-0,12	1,03
Lakselv	-0,75	-0,97	-1,95	-2,29	-0,68	-	-0,77	1,42
Vadsø	-2,89	-1,67	-2,09	-2,34	-1,10	-0,62	-1,06	1,00
Vardø	-5,63	-2,78	-6,03	-4,37	-1,53	-	-	1,00
Nordkapp, ordinære elever	-0,20	1,07	-0,79	0,31	1,24	-	1,27	3,74
Nordkapp, LOSA-elever	-3,29	-1,06	-4,42	-2,80	-1,28	-	-	1,00

Tabell 4.6.. Skolebidragsindikatorer, kun jenter

Skole	Fullføring	Deltagelse	Normal progresjon	Normert fullføring	Standpunkt	Norsk	Eksamen	Skolekvalitet
Alta	-1,66	-1,59	-1,69	-2,06	-1,16	-1,21	-1,28	1,05
Hammerfest	-1,97	-1,80	-2,43	-2,48	-1,10	1,11	-0,34	1,36
Kirkenes*	-1,64	-2,20	-1,41	-2,38	-1,12	0,05	-1,21	1,19
Lakselv	-0,22	-1,23	-0,73	-1,26	-0,46	-	0,78	2,40
Vadsø	1,00	-0,55	0,52	-0,42	-0,03	-1,80	-0,12	2,84
Vardø	-3,32	0,95	-5,08	-2,72	-0,94	-	-	1,00
Nordkapp, ordinære elever	-0,55	-1,02	-1,15	-1,58	-0,57	-0,88	-1,28	1,75
Nordkapp, LOSA-elever	-4,37	-1,86	-3,12	-4,11	-1,82	-	-	1,00

Som nevnt er kjønnsforskjellene forholdsvis små, men det synes som at den relativt gode skolekvaliteten i Lakselv og Vadsø er knyttet jentene, mens det er knyttet til guttene for ordinære elever på Nordkapp. For LOSA-elevene er det ikke kjønnsforskjeller.

4.4. Skolebytter

Elever flytter i løpet av videregående opplæring. Noen må flytte på hybel for å bo i nærheten av skolen, andre bytter skole underveis. LOSA-elevene må flytte for å starte på vg2, enten ved Nordkapp, eller ved en annen skole i fylket. En mulig årsak til svakere resultater for LOSA-elever enn for andre elever med samme kunnskapsgrunnlag kan være knyttet til behovet for flytting. Samtidig er det flere andre elever i Finnmark som må flytte fra hjemkommunen sin for å ta videregående utdanning.

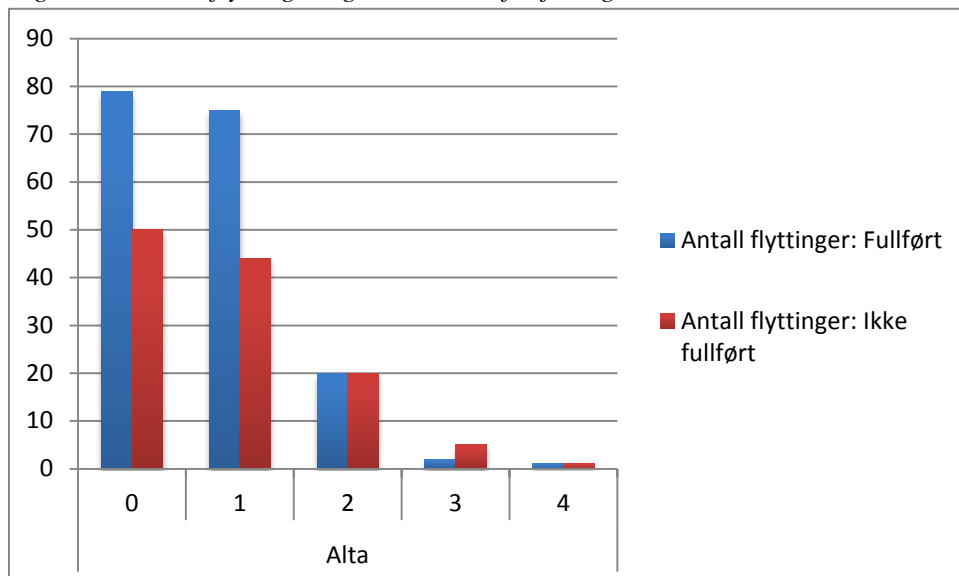
I dette kapittelet betrakter vi to typer flytting. Elever som avslutter grunnskolen i en kommune uten en videregående skole antas å må flytte for å gå på videregående skole. Alle disse elevene har minst en flytting. For det andre så er det flere elever som bytter skole underveis i opplæringen, og hvert bytte av skole betraktes som en flytting.

I figurene under skiller vi mellom elever som fullfører og ikke fullfører innen 5 år. I figurene er kun elever som startet på videregående opplæring i 2009 inkludert. Skolen er definert som skolen eleven starter vg1 på som 16-åring. For hver gruppe viser figuren hvor mange elever som ikke har hatt noen flytting (går kun på den videregående skolen som ligger i samme kommune som elevens grunnskole), som har 1 flytting (enten fordi kommunen til elevens grunnskole ikke har en videregående skole eller fordi eleven bytter videregående skole en gang), som har 2 flyttinger, osv. opp til 4 flyttinger som er det meste som observeres i data.

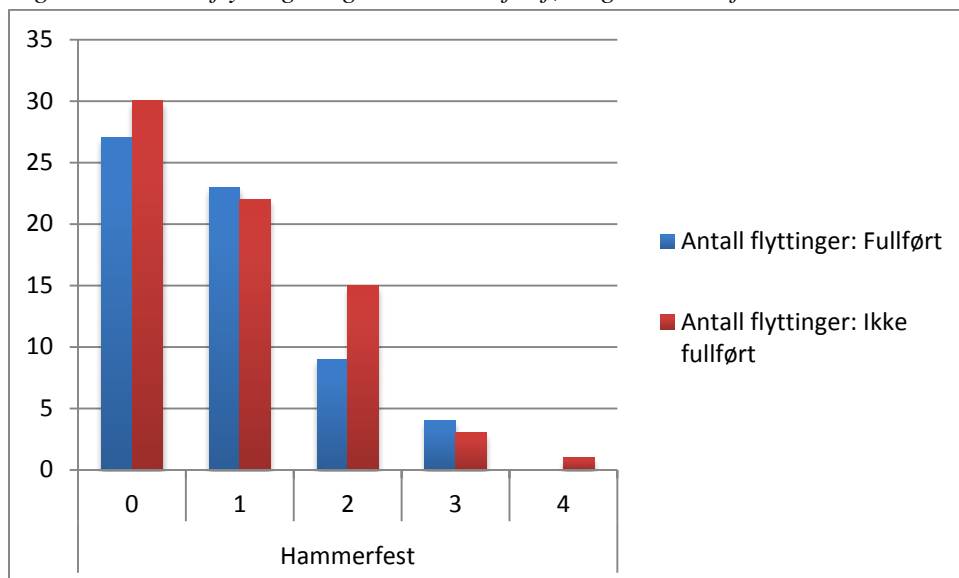
Det generelle bildet er at jo flere flyttinger elevene gjennomgår, dess mindre er sannsynligheten for at de fullfører. Et typisk eksempel er elevene som startet på Vadsø videregående skole. Figuren inkluderer elevene som startet i Vadsø i 2009. 23 elever fullfører uten noen flyttinger, mens kun 4 av elevene uten flyttinger ikke fullfører. For elever med 1 flytting er det om lag like mange som fullfører og som ikke fullfører, mens for elever med 2 flyttinger er det 9 som fullfører og 11 som ikke fullfører.

Unntaket for denne regelen er LOSA-elevene. Elevene som fullfører har i all hovedsak 2 eller 3 flyttinger, mens elever som ikke fullfører i hovedsak har 1 eller 2 flyttinger. Den lille gruppen uten flyttinger er elever som avslutter videregående opplæring etter vg1. Det spesielle flyttemønsteret for LOSA-elevene kan komme av at alle disse elevene må flytte minst en gang for å kunne fullføre videregående, og at det normalt må skje når man skal starte vg2.

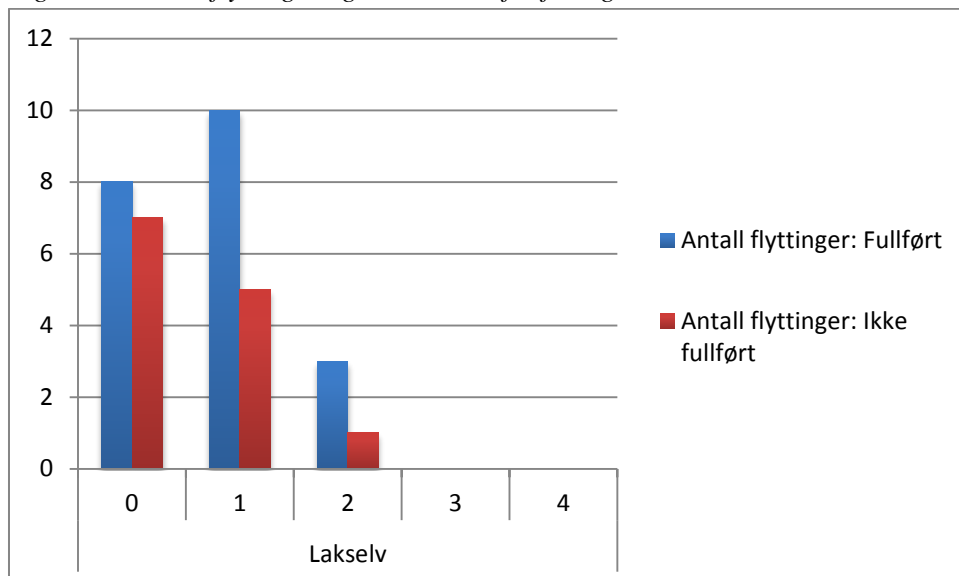
Figur 4.2. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Alta

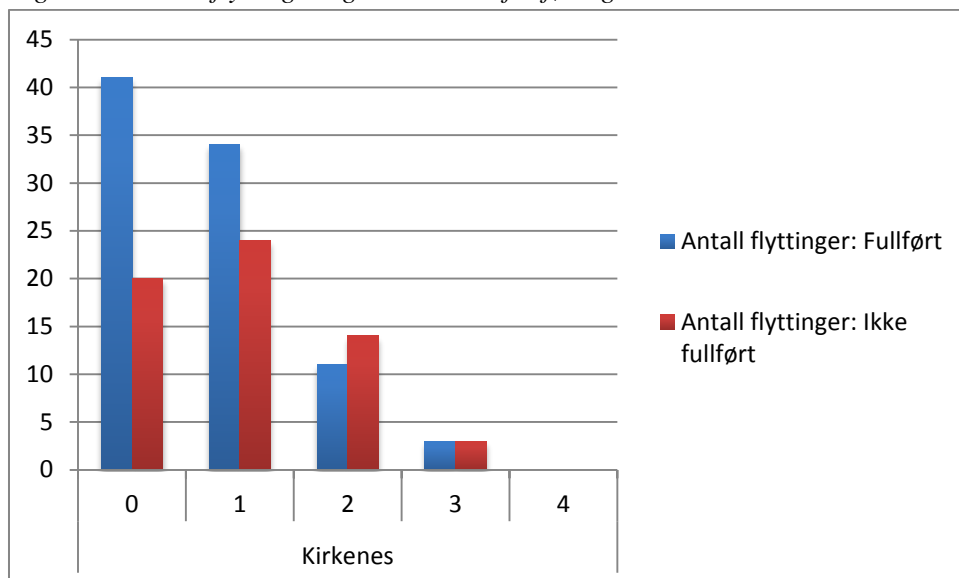
Figur 4.3. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Hammerfest

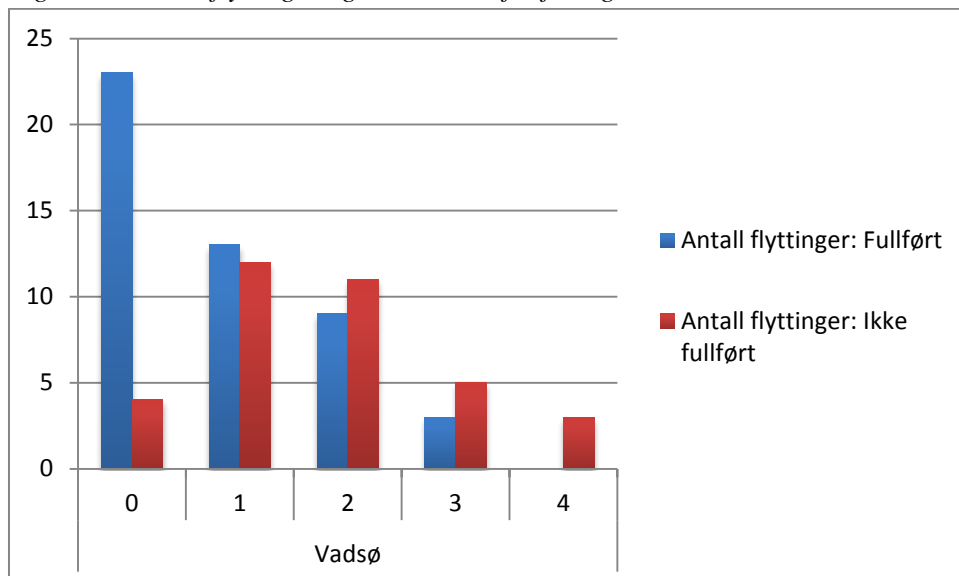
Figur 4.4. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Lakselv

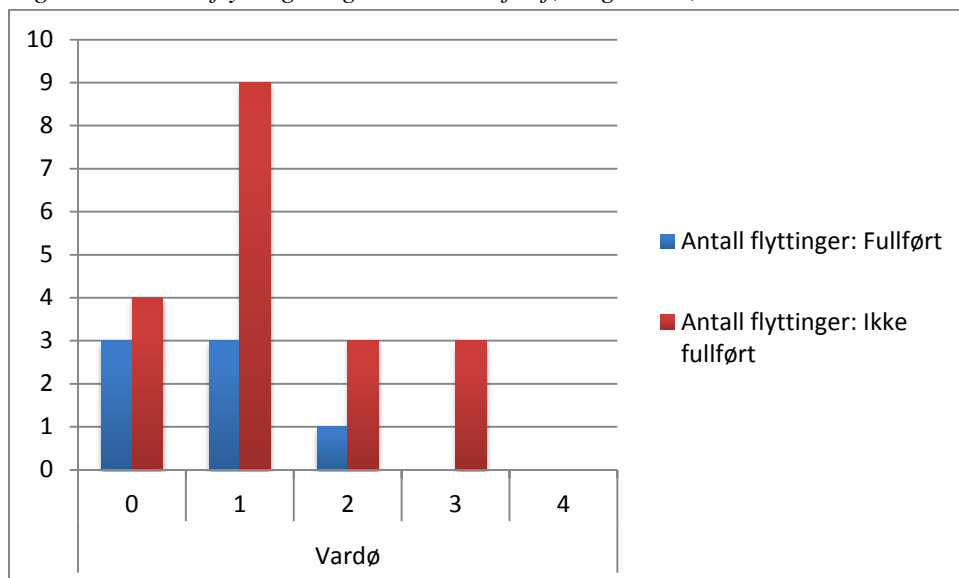
Figur 4.5. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Kirkenes

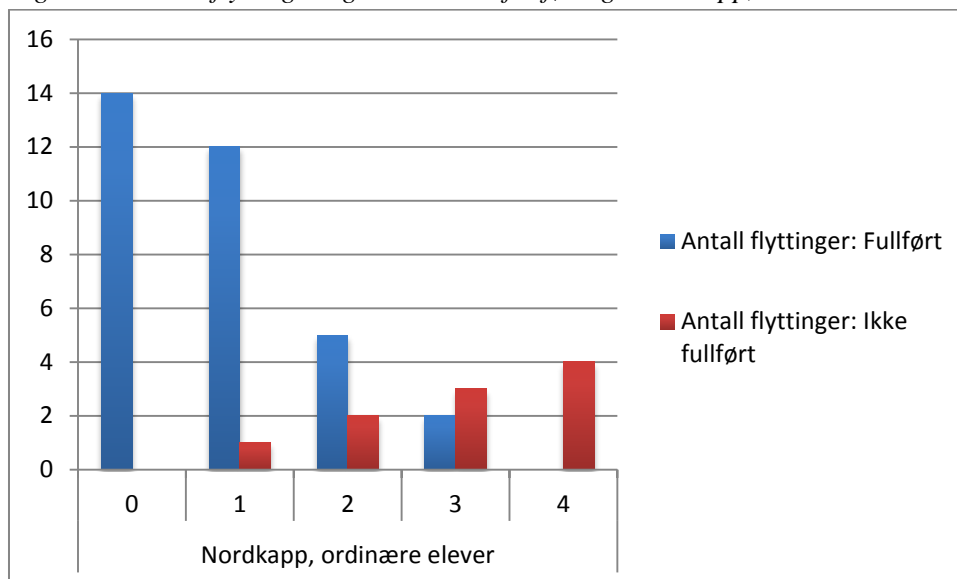
Figur 4.6. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Vadsø

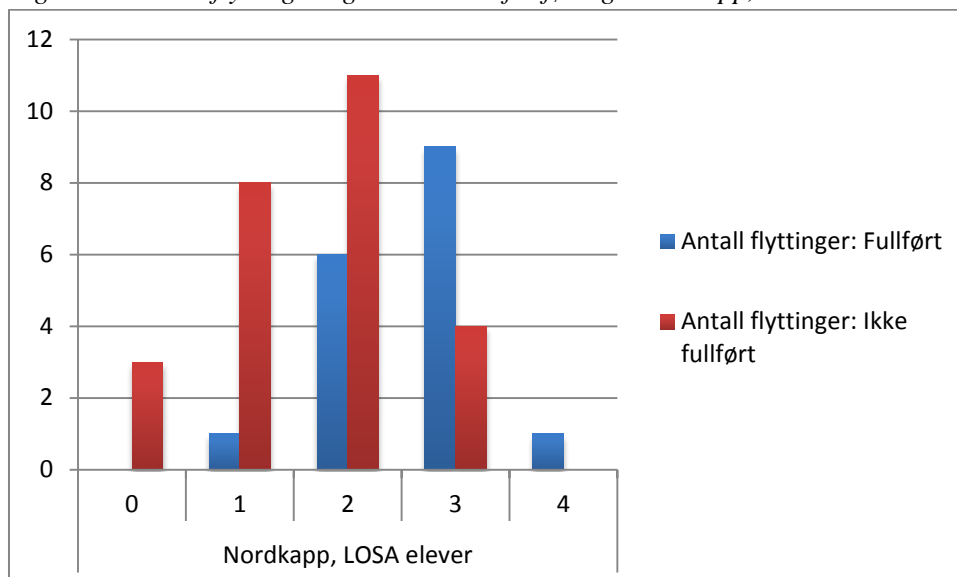
Figur 4.7. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Vardø

Figur 4.8. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Nordkapp, ordinære elever

Figur 4.9. Antall flyttinger og elever etter fullføring. Nordkapp, LOSA-elever

Referanser

Falch, T., S. Bensnes og B. Strøm (2016). *Skolekvalitet i videregående opplæring. Utarbeidelse av skolebidragsindikatorer og mål på skolekvalitet*. SØF-rapport nr. 01/16, Senter for økonomisk forskning, Trondheim.